meppel.nl

Nota reserves en voorzieningen 2023

DRUKKERIJMUSEUM MEPPEL
expositie
vrij entree
stadhu

Inhoudsopgave

1. Inleiding 6
1.1 Aanleiding 6
1.2 Doelstelling 6
1.3 Leeswijzer 6

2. Samenvatting 7

3. Wet- en regelgeving 8
3.1. Externe regelgeving 8
3.2. Interne regelgeving 8

4. Introductie reserves en voorzieningen 9
4.1. Onderscheid reserves en voorzieningen 9
4.2. Functies van reserves en voorzieningen 10

5. Beleid reserves 12
5.1. Onderverdeling reserves 12
5.2. Visie op reserves 13
5.3. Beleidsregels reserves 14

6. Beleid voorzieningen 16
6.1. Onderverdeling voorzieningen 16
6.2. Onderbouwing voorzieningen 17
6.3. Visie op voorzieningen 17
6.4. Beleidsregels voorzieningen 18

7. Reserves en voorzieningen in de planning- en control-cyclus 20

8. Voorstel wijzigingen reserves en voorziening 21

9. Bijlagen 22
9.1. Bijlage overzicht actuele reserves en voorzieningen 22
9.2. Bijlage toelichting reserves en voorzieningen 23

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor u ligt de Nota reserves en voorzieningen Gemeente Meppel 2023. Deze beleidsnota geeft weer op welke wijze gemeente Meppel omgaat met de reserves en voorzieningen. De huidige nota dateert uit 2013 en is toe aan actualisatie. In de Financiële verordening 2023 is bepaald dat deze nota elke 4 jaar geactualiseerd wordt.

Deze nota treedt na vaststelling direct in werking en wordt aangehaald als de Nota reserves en voorzieningen gemeente Meppel 2023.

1.2 Doelstelling

Het doel van deze nota is het beleid van en de visie op reserves en voorzieningen te actualiseren. Met deze nota reserves en voorzieningen stelt de raad kaders vast en heeft hij inzicht in welke reserves en voorzieningen de gemeente tot haar beschikking heeft. Dit alles kan bijdragen aan een transparante en gezonde financiële positie van de gemeente Meppel.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 is een samenvatting van deze nota. In hoofdstuk 3 wordt een beknopte toelichting gegeven op relevante wet- en regelgeving. Daarna volgt een introductie op reserves en voorzieningen (hoofdstuk 4) en wordt het beleid voor beiden verder uitgewerkt (hoofdstuk 5 en 6). De relatie met de planning- en controlcyclus wordt gelegd in hoofdstuk 7. Hoofdstuk 8 bevat de voorgestelde adviezen als gevolg de actualisatie van de reserves en voorzieningen.

De bijlagen bestaan tot slot uit een totaaloverzicht van de reserves en voorzieningen (9.1) en een toelichting per reserve of voorziening (9.2)

2. Samenvatting

De Nota reserves en voorzieningen 2023 geeft weer op welke wijze gemeente Meppel omgaat met de reserves en voorzieningen. Met deze nota stelt de raad kaders vast en heeft hij inzicht in welke reserves en voorzieningen de gemeente tot haar beschikking heeft. Dit alles kan bijdragen aan een transparante en gezonde financiële positie van de gemeente Meppel.

De algemene lijn is dat Meppel reserves en voorzieningen alleen inzet als die leiden tot het aantoonbaar beter beheersen en realiseren van het gestelde beleidsdoel dan via een reguliere begrotingspost.

Reserves kunnen dienen als buffer voor tegenvallers en risico's. De Algemene bufferreserve is hier specifiek voor bedoeld. Verder kunnen reserves ingezet worden als dekkingsmiddel voor incidentele lasten. In deze nota wordt een terughoudend beleid voorgesteld voor de inzet van reserves bij investeringen. Dekking van structurele lasten uit de begroting heeft namelijk de voorkeur boven de inzet van reserves. Als een reserve tóch wordt ingezet voor investeringen, dan wordt direct een groeimodel voorgesteld om ervoor te zorgen dat in de begroting ruimte ontstaat voor toekomstige vervangingsinvestering(en).

Tot slot is per reserve of voorziening een toelichting opgenomen. Deze actualisatie heeft geleid tot het advies om enkele reserves op te heffen. Deze reserves zijn allemaal volledig ingezet voor het bestemde doel, maar zijn formeel nog niet opgeheven. Wij stellen voor om de volgende reserves op te heffen:

Reserve	Restantsaldo
Bestemmingsreserve Sociaal domein	€ 0
Bestemmingsreserve onafhankelijke cliëntondersteuning	€ 0
Bestemmingsreserve binnenstadsplan	€ 0
Totaal	**€ 0**

Beslispunten:

1. Vaststellen Nota reserves en voorzieningen gemeente Meppel 2023;
2. Intrekken Nota reserves en voorzieningen gemeente Meppel 2013;
3. Opheffen bestemmingsreserve Sociaal domein, bestemmingsreserve onafhankelijke cliëntondersteuning, bestemmingsreserve binnenstadsplan. Er is geen sprake van een restantsaldo.

3. Wet- en regelgeving

3.1. Externe regelgeving

Het externe kader van deze nota wordt gevormd door het *Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten* (hierna: BBV). Dit is het wettelijk voorgeschreven verslaggevingskader voor gemeenten. Het bevat voorschriften voor de inrichting van de begroting, het jaarverslag en de jaarrekening. Een deel van deze voorschriften heeft betrekking op het onderwerp reserves en voorzieningen.

Ten opzichte van de vorige nota reserves en voorzieningen (2013) zijn er diverse wijzigingen geweest in de externe wet- en regelgeving. De belangrijkste daarvan is de 'vernieuwing BBV' in 2017. Eventuele gevolgen van al deze wijzigingen zijn al wel eerder in de reguliere P&C producten verwerkt.

3.2. Interne regelgeving

De *Financiële verordening gemeente Meppel 2023* vormt het interne kader. Daarvan is specifiek artikel 16 relevant:

Artikel 16 van de Financiële verordening:

Burgemeester en wethouders bieden de raad eens in de 4 jaar een nota reserves en voorzieningen aan. Deze nota wordt door de raad vastgesteld en behandelt in ieder geval:

a. de visie op reserves en voorzieningen;
b. de kaders voor vorming, besteding en opheffing van reserves en voorzieningen

4. Introductie reserves en voorzieningen

4.1. Onderscheid reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen worden vaak in één adem genoemd. Toch is er op diverse punten een wezenlijk onderscheid. Reserveren is een vorm van sparen. De raad kan aan reserves een bepaalde bestemming geven of deze bestemming wijzigen. Reserves zijn onderdeel van het eigen vermogen van de gemeente.

Bij voorzieningen ligt dat anders. Die hebben een meer verplicht karakter. Voorzieningen *moeten* worden gevormd voor toekomstige verplichtingen of risico's, waarbij omvang en/of tijdstip van optreden nog onzeker zijn. En dit geldt ook voor beklemde middelen van derden, zoals opbrengsten uit afval en riolering. Daarnaast *mogen* voorzieningen worden gevormd voor de egalisatie van toekomstige onderhoudslasten. Vanwege het meer verplichte karakter van voorzieningen kan de raad de bestemming van voorzieningen niet wijzigen. Voorzieningen worden naar hun aard tot het vreemd vermogen van de gemeente gerekend.

In onderstaande tabel is het onderscheid tussen reserves en voorzieningen samengevat.

	Reserve	**Voorziening**
Vermogensvorm	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
Bevoegdheid	Het instellen van, het toevoegen/onttrekken aan en het opheffen van een reserve is een bevoegdheid van de raad.	Het instellen en opheffen van een voorziening is een bevoegdheid van de raad. Voor het instellen, opheffen en muteren van voorzieningen is meestal sprake van een verplichting. Er is voor college en raad daarom vaak een beperkte of zelf geen beleidsvrijheid. Voor zover toevoegingen aan en onttrekkingen uit voorzieningen niet passend zijn binnen de begroting moeten deze achteraf in de jaarstukken worden geautoriseerd.
Toevoeging/ Onttrekking	Resultaat bestemmend. Een toevoeging of onttrekking aan een reserve vindt plaats via de resultaatbestemming op grond van een besluit van de raad.	Resultaatbepalend. Een toevoeging aan een voorziening komt direct ten laste van de exploitatie in het betreffende boekjaar. Bij het zich voordoen van de voorziene gebeurtenis of risico worden de kosten rechtstreeks ten laste van de voorziening geboekt. De onttrekking uit de voorziening heeft dan geen effect meer op de exploitatie.
Bestemming vrij of vast	Raad is bevoegd om de bestemming te wijzigen. Als de dekkingsfunctie van een reserve eenmaal is ingezet kan de bestemming van de reserve niet meer gewijzigd worden, zonder dat dit direct een nadelig effect op de exploitatie heeft (zie 4.2).	Alleen besteedbaar aan het voorziene doel. College en raad kunnen dit doel niet wijzigen.
Financiële onderbouwing	Niet wettelijk verplicht, wel gemeentelijk beleid.	Verplicht, op basis van goed beargumenteerde berekeningen of schattingen.
Rentetoerekening	Geen rentetoerekening.	Geen rentetoerekening.
Indeling	• Algemene reserves; • Bestemmingsreserves;	• Toekomstige verplichtingen/verliezen/risico's; • Egalisatie van toekomstige onderhoudslasten; • Beklemde middelen van derden.

4.2. Functies van reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen kennen een aantal functies. De volgende functies zijn te onderscheiden:

Functie	Reserve	Voorziening
Bufferfunctie	X	
Financieringsfunctie	X	X
Dekkingsfunctie	X	X
Egalisatiefunctie	X	X

Bufferfunctie

De reserves vormen een buffer voor het opvangen van tegenvallers en risico's. Dit komt tot uitdrukking in de Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing in de begroting en jaarrekening. Daar is uitgewerkt welke reserves onderdeel zijn van de buffer (weerstandscapaciteit) en hoe groot deze moet zijn om de risico's te kunnen opvangen. De Algemene bufferreserve is een reserve die specifiek als buffer wordt aangehouden.

Financieringsfunctie

Het is belangrijk om te realiseren dat de reserves en voorzieningen een boekhoudkundige werkelijkheid zijn. Zij zijn niet volledig in liquide middelen (in geld) beschikbaar. Gemeente Meppel maakt - net als veel andere gemeenten - gebruik van het principe totaal-financiering. Daarbij kunnen onder andere de gelden uit reserves als intern financieringsmiddel gebruikt worden voor de realisatie van andere beleidsdoelstellingen. Door het hebben van reserves hoeven er soms minder externe geldleningen aangetrokken te worden. Dat wordt bedoeld met de financieringsfunctie.

Dekkingsfunctie

Bij de dekkingsfunctie gaat het om de inzet van reserves en voorzieningen om (in de toekomst) een activiteit mogelijk te maken. Middelen kunnen in een bestemmingsreserve worden gereserveerd voor toekomstige lasten. Dit gaat om dekking van incidentele lasten, omdat reserves maar één keer ingezet kunnen worden. Daardoor is een reserve geen structureel dekkingsmiddel.

Het is in de regelgeving overigens wel toegestaan om structurele kapitaallasten (rente- en afschrijvingslasten) van investeringen uit een reserve te dekken.[1] Een 'reserve kapitaallasten' wordt ineens gevoed en valt gedurende de looptijd van de investering gelijkmatig vrij om de jaarlijkse kapitaallasten te dekken. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is dat dit tot financiële problemen kan leiden als kapitaalgoederen in de toekomst weer vervangen moeten worden. Dan is er immers geen dekking beschikbaar in de begroting.

Als de dekkingsfunctie van een reserve eenmaal is ingezet kan de bestemming van de reserve niet meer gewijzigd worden, zonder dat dit direct een nadelig effect op de exploitatie heeft.

Voorzieningen worden gevormd om aan mogelijke toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen. Daarmee vervullen ook voorzieningen een dekkingsfunctie. Voor voorzieningen geldt echter wel een verplicht bestedingsdoel.

[1] In het kader van het provinciaal toezicht op de gemeentelijke begroting worden bestemmingsreserves voor dekking van kapitaallasten overigens wél als structureel dekkingsmiddel gerekend. Dit neemt niet weg dat een reserve maar eenmalig gebruikt kan worden en daarmee geen structurele financiële dekking biedt.

Egalisatiefunctie

Reserves en voorzieningen kunnen worden gevormd om tarieven of baten en lasten over de jaren heen gelijkmatig te verdelen. Met een egalisatiereserve- of voorziening kunnen pieken en dalen in de exploitatie worden opgevangen. Daarmee kunnen bijvoorbeeld sterke schommelingen in (kostendekkende) tarieven zoals Afval en Riolering worden voorkomen. Een andere veel gebruikte toepassing is het opbouwen van een voorziening voor toekomstige onderhoudslasten.

5. Beleid reserves

In hoofdstukken 3 en 4 is het wettelijk kader en het onderscheid tussen reserves en voorzieningen beschreven. Deze hoofdstukken vormen het vertrekpunt voor het beleid van reserves.

5.1. Onderverdeling reserves

Reserves zijn te onderscheiden in twee soorten: algemene reserves en bestemmingsreserves.[2] Het verschil tussen beiden is afhankelijk van bestuurlijke besluitvorming. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is sprake van een bestemmingsreserve.

Algemene reserves

De algemene reserve is onderdeel van het eigen vermogen van de gemeente en kent geen specifieke bestemming. Meppel kent twee algemene reserves: de Algemene bufferreserve en de Vrij besteedbare reserve.

De Algemene bufferreserve wordt als buffer aangehouden om financiële risico's op te kunnen vangen. De benodigde omvang van deze reserve wordt ieder jaar bepaald op basis van de actuele risico-inschatting en het benodigde weerstandsvermogen. Dit wordt nader toegelicht in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

De Vrij besteedbare reserve is de reserve waarin de vrije middelen zijn opgenomen die niet geoormerkt zijn voor een specifiek doel of risico.

Uit bovenstaande volgt dat een positief saldo in de jaarrekening wordt toegevoegd aan de Algemene bufferreserve totdat het gewenste niveau is bereikt.[3] Het meerdere wordt vervolgens toegevoegd aan de Vrij besteedbare reserve. Deze lijn geldt ook voor vrijvallende middelen door het afromen en/of opheffen van bestemmingsreserves. Andersom wordt een negatief saldo in de jaarrekening eerst verrekend met de Vrij besteedbare reserve. Indien de Vrij besteedbare reserve hiervoor niet toereikend is, wordt het meerdere uit de Algemene bufferreserve onttrokken.

Bestemmingsreserves

Een bestemmingsreserve is een reserve waar de raad een specifieke bestemming aan heeft gegeven. Een bestemmingsreserve is alleen te besteden aan dat doel. De bestemming kan formeel door de raad weer worden gewijzigd. Maar als de dekkingsfunctie van een reserve eenmaal is ingezet leidt dat direct tot een nadelig effect op de exploitatie. Daarom zijn bestemmingsreserve in feite dus niet meer vrij besteedbaar, maar 'beklemd'.

Stille reserves

Naast bovenstaande reserves wordt ook wel eens gesproken over 'stille reserves'. Deze zijn echt afwijkend van aard. Stille reserves bestaan uit het verschil tussen de financiële boekwaarde en de marktwaarde van activa. Ze worden volgens regelgeving niet op de balans opgenomen. Stille reserves zijn daardoor niet inzetbaar zoals de algemene- en bestemmingsreserves. Alleen in bepaalde gevallen kan een stille reserve 'financieel' worden gemaakt. Dit kan bijvoorbeeld spelen bij de verkoop van een gebouw.

---

[2] *Artikel 43, lid 1 BBV*

[3] *Dit is ook al verwerkt in het Financieel Actieplan 2023.*

5.2. Visie op reserves

Gemeente Meppel hanteert de volgende uitgangspunten als leidraad voor de omgang met reserves.

1. De omgang met reserves moet transparant en doeltreffend zijn. Reserves worden alleen ingezet als die leiden tot het aantoonbaar beter beheersen en realiseren van het gestelde beleidsdoel dan via een reguliere begrotingspost. Dit om te voorkomen dat er onnodig beslag gelegd wordt op de beschikbare middelen.

2. De Algemene bufferreserve heeft een zuivere bufferfunctie en is bedoeld om financiële risico's en tegenvallers op te vangen. De benodigde omvang van deze reserve wordt jaarlijks bepaald op basis van de actuele risico-inschatting en het benodigde weerstandsvermogen volgens de Nota risicobeheersing en Weerstandsmogen. De Vrij besteedbare reserve bevat de resterende vrije middelen die niet geoormerkt zijn voor een specifiek doel of risico.

   Binnen deze algemene reserves worden geen claims gelegd voor specifieke bestemmingen anders dan de hierboven bedoelde risico-inschatting. Voor het oormerken van middelen voor een specifieke bestemming is een bestemmingsreserve het passende instrument.

3. Reserves kunnen als dekkingsmiddel worden ingezet voor incidentele lasten, niet voor structurele lasten. Een uitzondering hierop kan worden gemaakt voor de dekking van (structurele) kapitaallasten van investeringen. Maar voor de toekomstige houdbaarheid van de financiële positie heeft dekking uit de begroting de voorkeur.

   Als een reserve na kritische overweging tóch wordt ingezet voor de dekking van kapitaallasten dan wordt daarbij ook een groeimodel voorgesteld waarmee de toekomstige vervangingsinvestering(en) weer uit de begroting kan worden opgevangen. Verder wordt in dat geval een nieuwe 'bestemmingsreserve kapitaallasten' ingesteld. Elke investering wordt zo transparant gedekt uit een afzonderlijke bestemmingsreserve.[4]

4. Voor een reserve kan een minimale omvang (bodem) zijn vastgesteld. Dit kan een absoluut bedrag zijn, maar ook een rekenregel. Zo is de vastgestelde minimale omvang van de Algemene bufferreserve afhankelijk van de risico-inschatting en het benodigde weerstandsvermogen. In bijlage 9.2 is per reserve vermeld of sprake is van een bodem. Als het saldo van een reserve onder de vastgestelde bodem komt, worden zo spoedig als mogelijk passende maatregelen getroffen om de reserve (weer) op het gewenste niveau te brengen. Indien er geen bodem is vastgesteld is de minimale omvang € 0,-. Een bestemmingsreserve mag geen negatief saldo hebben.

   Andersom kan voor een reserve ook een maximale omvang (plafond) zijn vastgesteld. Als het saldo van een reserve toch boven het vastgestelde plafond komt, worden zo spoedig als mogelijk passende maatregelen getroffen om de reserve (weer) op het gewenste niveau te brengen. Een voorbeeld hiervan is de Bestemmingsreserve Schouwburg Ogterop, waarvoor een plafond van € 150.000 geldt.

---

[4] Uiteraard moeten er wel voldoende middelen beschikbaar zijn om een nieuwe 'bestemmingsreserve kapitaallasten' te voeden. Op basis van de programmabegroting 2024 zal deze werkwijze naar verwachting niet of slecht beperkt ingezet kunnen worden.

5.3. Beleidsregels reserves

Instellen reserves

Het instellen van reserves is een bevoegdheid van de raad. Een bestemmingsreserve wordt ingesteld voor een specifiek doel. Om te voorkomen dat er onnodig beslag gelegd wordt op de beschikbare middelen, moet de noodzaak goed afgewogen en onderbouwd worden.

Het instellen van reserves vindt plaats door middel van een raadsbesluit. In de onderbouwing bij het raadsbesluit wordt het volgende opgenomen: [5]

a. Het specifieke doel van de reserve;
b. Motivering waarom het gestelde doel via een reserve moet worden gerealiseerd in plaats van via een reguliere begrotingspost;
c. De gewenste minimale (bodem) en/of maximale omvang (plafond);
d. De omvang en planning van het doen van stortingen en onttrekkingen, inclusief de onderbouwing daarvan;
e. De dekking van de storting(en);
f. De looptijd van de reserve met eventuele einddatum;
g. Indien sprake is van een 'reserve kapitaallasten': groeimodel naar structurele dekking van toekomstige vervangingsinvestering.

Mutaties reserves

Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserve mogen gedurende het jaar plaatsvinden in lijn met het doel van de reserve. Deze mutaties moeten gedekt zijn door een raadsbesluit. Deze besluitvorming kan plaatsvinden binnen de reguliere planning- en control cyclus; vooraf bij vaststelling van de begroting, tussentijds bij vaststelling van de bestuursrapportage of achteraf bij de resultaatbestemming van de jaarrekening.

Het is niet toegestaan om baten of lasten van een bepaalde activiteit rechtstreeks op een reserve te boeken. Deze baten of lasten worden in de exploitatie geboekt op het betreffende programma. Vervolgens vindt via de resultaatbestemming de toevoeging of onttrekking aan de reserve plaats.

Opheffen reserves

Het opheffen van een reserve kan alleen door middel van een raadsbesluit. Opheffing kan plaatsvinden als:

- het geformuleerde bestedingsdoel is gerealiseerd;
- het geformuleerde bestedingsdoel vervalt;
- de vastgestelde einddatum van de reserve is verstreken;
- een reserve niet meer passend is binnen geldende regelgeving;

Een eventueel vrijvallend saldo van een reserve wordt toegevoegd aan de Algemene bufferreserve, totdat het gewenste niveau daarvan is bereikt. Het meerdere wordt vervolgens toegevoegd aan de Vrij besteedbare reserve.

Wijzigen bestemming reserves

Een bestemmingsreserve is gevormd voor een specifiek doel. Als het oorspronkelijke doel van een reserve niet meer wenselijk of niet meer van toepassing is, maar er wel een nieuw gerelateerd doel aanwezig is, dan kan de bestemming van de reserve worden

[5] Deze informatie wordt opgenomen in een 'reserve onderbouwingsformulier'. In bijlage 9.2 zijn de onderbouwingsformulieren van alle reserves opgenomen.

gewijzigd. Het wijzigen van de bestemming van een reserve vindt plaats door middel van een raadsbesluit.

Als er niet of nauwelijks sprake is van een relatie tussen het oorspronkelijke en het nieuwe doel dan wordt de bestaande reserve opgeheven en een nieuwe reserve ingesteld.

Rente en inflatie

Er wordt geen rentevergoeding aan het eigen vermogen toegerekend. Het is in de regelgeving overigens wel toegestaan om rente als 'inflatievergoeding' aan reserves toe te rekenen, maar deze fictieve rentelast gaat ten koste van de eenvoud en transparantie.[6] Daarom past gemeente Meppel al jaren geen rentetoerekening aan reserves toe.

Jaarlijkse actualisatie

Bij het opstellen van de jaarrekening vindt de jaarlijkse actualisatie plaats van de beschikbare reserves. Daarbij worden de noodzaak en de omvang beoordeeld in relatie tot het door de raad vastgestelde bestedingsdoel. Eventuele toekomstige effecten op de reserves kunnen vervolgens worden verwerkt in de perspectiefnota en – daarop volgend – de begroting.

Daarnaast vindt elke 4 jaar een herbeoordeling plaats via de Nota reserves en voorzieningen.

[6] *Zie ook Notitie Rente 2017 van de Commissie BBV, gepubliceerd in juli 2016.*

6. Beleid voorzieningen

De vorming van voorzieningen is veel specifieker en dwingender voorgeschreven door het BBV dan de vorming van reserves. Voorzieningen zijn onderdeel van het vreemd vermogen en hebben geen vrij bestedingsdoel.

6.1. Onderverdeling voorzieningen

In het BBV is uitgewerkt wanneer de voorzieningen gevormd *kunnen* of *moeten* worden. Er is feitelijke sprake van drie hoofdcategorieën:[7]

1. Voorzieningen voor mogelijk toekomstige verplichtingen / verliezen / risico's;
2. Voorzieningen voor egalisatie van toekomstige onderhoudslasten;
3. Voorzieningen voor beklemde middelen van derden.

Hierna worden deze hoofdcategorieën nader toegelicht.

Categorie 1: Voorzieningen voor mogelijke toekomstige verplichtingen / verliezen / risico's

Voorzieningen *moeten* worden gevormd voor:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar wel redelijkerwijs is te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's voor te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten

De formulering voor het vormen van een voorziening bevat feitelijk twee criteria. Ten eerste hoe groot de kans is dat de verplichting, het verlies of het risico zich in de toekomst zal voordoen. En ten tweede hoe betrouwbaar de omvang van de impact daarvan is in te schatten. Afhankelijk van de beantwoording van bovenstaande vragen is sprake van een verplichte voorziening, een schuld of een toelichting in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Schematisch ziet dit er als volgt uit:

Impact omvang betrouwbaar in te schatten?	**Kans dat een verplichting / verlies / risico zich voordoet?**			
		Zeker	Waarschijnlijk	Klein
	Zeker	Schuld	**Voorziening**	Risicoparagraaf
	Redelijk	**Voorziening**	**Voorziening**	Risicoparagraaf
	Niet	Risicoparagraaf	Risicoparagraaf	Risicoparagraaf

Voorbeelden van dit type voorziening zijn de voorziening Pensioen- en wachtgeldverplichting en de voorziening voor verliesgevende grondexploitaties. De voorzieningen in deze categorie hebben een verplicht karakter. Ze moeten worden gevormd in het jaar waarin de toekomstige verplichting, het verlies of het risico bekend wordt. Dat betekent dat in datzelfde jaar de last in de exploitatie moet worden genomen.

Categorie 2: Voorzieningen voor egalisatie van toekomstige onderhoudslasten

Het BBV biedt ook de *mogelijkheid* om een voorziening te vormen voor toekomstige lasten, waarvan de oorsprong (mede) in dit begrotingsjaar ligt én waarbij de voorziening bedoeld is om lasten gelijkmatig te verdelen over meerdere jaren. Dit breed geformuleerde artikel wordt in de praktijk vooral toegepast als voorziening voor toekomstige lasten voor (groot) onderhoud. Door jaarlijks een vast bedrag toe te voegen aan de voorziening wordt een 'pot' opgebouwd voor toekomstige onderhoudslasten. De jaarlijkse stortingen in de voorziening komen ten laste van het betreffende programma in

[7] *Artikel 44, BBV*

de begroting. De werkelijke onderhoudskosten komen rechtstreeks ten laste van de voorziening en blijven zo buiten de exploitatie. Hierdoor kunnen de lasten voor de exploitatie gelijkmatig verdeeld worden. Hier is dus sprake van de egalisatiefunctie van een voorziening (zie 4.2).

Gemeente Meppel past dit type voorziening overigens niet toe. Bij de toekomstige actualisatie van onderhoudsplannen kan deze methodiek betrokken worden bij de overwegingen.

Categorie 3: Voorzieningen beklemde middelen van derden

Middelen die van derden verkregen zijn én die specifiek besteed moeten worden, worden *verplicht* opgenomen in een voorziening. Deze bepaling zorgt ervoor dat ontvangen baten uit tarieven, zoals riolering en afval beschikbaar blijven voor dat specifieke bestedingsdoel.

Bovenstaande bepaling geldt overigens niet voor ontvangen voorschotten van medeoverheden die bestemd zijn voor een specifiek doel in toekomstige jaren. Deze gelden, bijvoorbeeld ontvangen subsidies, worden opgenomen als schuld onder de overlopende passiva.

6.2. Onderbouwing voorzieningen

Voorzieningen geven (bij benadering) de financiële omvang weer van de verplichtingen of risico's waarvoor ze gevormd zijn. De omvang van voorzieningen wordt bepaald op basis van goed beargumenteerde berekeningen. Omdat er altijd een bepaalde mate van onzekerheid is over de toekomstige verplichtingen of risico's bevatten deze berekeningen ook schattingselementen. De gevormde voorzieningen moeten toereikend zijn voor de gekwantificeerde verplichtingen of risico's; niet lager, maar ook niet hoger.

De benodigde onderbouwing is afhankelijk van de aard van de voorziening. Zo wordt een verliesvoorziening voor een grondexploitatie gevormd op basis van een actuele exploitatieopzet. En een voorziening voor toekomstige pensioenverplichtingen wordt bepaald op basis van een actuele actuariële berekening. De omvang en onderbouwing de voorzieningen zijn onderdeel van de accountantscontrole bij de jaarrekening.

6.3. Visie op voorzieningen

De vorming van voorzieningen is in wet- en regelgeving veel specifieker en dwingender voorgeschreven dan de vorming van reserves. De beleidsvrijheid bij voorzieningen is hierdoor beperkt.

Daar waar keuzevrijheid bestaat, moet de inzet van voorzieningen transparant en doeltreffend zijn. Voorzieningen worden alleen ingezet als die leiden tot het aantoonbaar beter realiseren en beheersen van het gestelde beleidsdoel dan via een reguliere begrotingspost.

6.4. Beleidsregels voorzieningen

Instellen voorzieningen

Het instellen van een voorziening is een bevoegdheid van de raad. Vanwege het verplichte karakter van voorzieningen is de keuzevrijheid hierbij echter meestal beperkt. Het instellen van een voorziening vindt plaats via een raadsbesluit. In de onderbouwing bij het raadsbesluit wordt het volgende opgenomen:[8]

a. Het specifieke doel van de voorziening;
b. Motivering waarom het gestelde doel via een voorziening moet worden gerealiseerd in plaats van via een reguliere begrotingspost.
c. De benodigde hoogte van de voorziening, inclusief onderbouwing hiervan
d. De omvang en planning van het doen van stortingen en onttrekkingen, inclusief de onderbouwing daarvan;
e. De dekking van de storting(en);

Mutaties voorzieningen

Toevoeging aan voorzieningen vinden plaats ten laste van het betreffende programma in de begroting en zijn gebaseerd op de noodzakelijk berekende omvang van de voorziening. Onttrekkingen worden rechtstreeks ten laste van een voorziening geboekt en blijven daarmee buiten het programma.

Voorzieningen mogen niet negatief zijn[9]. Bij tekorten moeten de voorzieningen (weer) worden aangevuld.

Voor de categorie voorzieningen met betrekking tot verplichtingen, verliezen of risico's wordt bij de jaarrekening op basis van actuele informatie bepaald wat de noodzakelijke omvang moet zijn. Eventuele toevoegingen als gevolg hiervan zijn vaak niet opgenomen in de begroting en komen in de jaarrekening tot uitdrukking.
De categorie voorzieningen ter egalisatie van kosten is gebaseerd op vooraf vastgestelde onderhouds- of beheerplannen. De toevoegingen hiervan moeten in principe al verwerkt zijn in de lopende begroting.
De omvang van de categorie voorzieningen beklemde middelen van derden wordt bij de jaarrekening bepaald op basis van werkelijke baten en lasten voor de betreffende activiteit.

Als een voorziening een omvang heeft bereikt die hoger is dan het noodzakelijke niveau, bijvoorbeeld doordat verplichtingen wegvallen of risico's afnemen, dan valt het meerdere vrij ten gunste van de exploitatie. Dit laatste geldt nadrukkelijk niet, als het gaat om voorzieningen die opgebouwd zijn uit bijdragen van derden met een specifiek doel, zoals voor afval en riolering. Deze voorzieningen mogen niet naar de algemene middelen vloeien. Om deze voorzieningen te verlagen moeten andere maatregelen worden getroffen, zoals een (tijdelijke) verlaging van de tarieven.

Het muteren van voorzieningen is een collegebevoegdheid, voor zover passend binnen de begroting en de gestelde kaders. Afwijkingen ten opzichte van de begroting worden in de tussentijdse bestuursrapportage of jaarrekening toegelicht en door de raad geautoriseerd.

Opheffen voorzieningen

Vanwege het verplichte karakter kunnen voorzieningen niet zomaar opgeheven worden. Dit is alleen mogelijk als de verplichting en/of het risico waarvoor de voorziening is gevormd, is komen te vervallen. Voorzieningen worden opgeheven na een besluit van de

---

[8] Deze informatie wordt opgenomen in een 'onderbouwingsformulier voorzieningen'. In bijlage 9.2 zijn de onderbouwingsformulieren van alle voorzieningen opgenomen.

[9] Een heel specifieke en tijdelijke uitzondering geldt voor de egalisatie voorziening riolering.

raad. Een eventuele vrijval van het saldo bij opheffing van een voorziening wordt verwerkt zoals hierboven beschreven onder ‘mutaties voorzieningen’.

Wijzigen bestemming voorzieningen

Het doel van een voorziening kan niet gewijzigd worden vanwege het verplichte karakter en de strakke kaders. Als het doel niet meer bestaat of wijzigt, wordt de bestaande voorziening opgeheven en een nieuwe voorziening ingesteld. Daarbij gelden bovenstaande beleidsregels.

Rente en inflatie

Rentetoevoeging aan voorzieningen (‘inflatiecorrectie’) is niet toegestaan en wordt daarom niet toegepast.[10]

Jaarlijkse actualisatie

De jaarrekening is het gebruikelijke moment waarop de waardering van de voorzieningen wordt beoordeeld. Daarbij worden de noodzaak en omvang beoordeeld in relatie tot het vastgestelde bestedingsdoel. Dit kan leiden tot aanpassingen die in de jaarrekening tot uitdrukking komen.

Eventuele benodigde bijstellingen voor toekomstige jaren worden vervolgens verwerkt in de perspectiefnota en – daarop volgend – de begroting.

Daarnaast vindt elke 4 jaar een herbeoordeling plaats via de nota reserves en voorzieningen.

[10] Rente speelt wel een rol bij voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd, zoals de verliesvoorziening grondexploitaties. Bij deze voorzieningen is rente één van de componenten van de jaarlijkse waardering. De factor rente is daarbij echter niet bedoeld om de voorziening waardevast te maken.

7. Reserves en voorzieningen in de planning- en control-cyclus

De reserves en voorzieningen maken onderdeel uit van de jaarlijkse planning- en control-cyclus. Hierna wordt per instrument beknopt uitgewerkt wat de rol van de reserves en voorzieningen daarin is.

Perspectiefnota

In de perspectiefnota wordt de ontwikkeling van de actuele reservepositie toegelicht. De structurele effecten van de beoordeling van de reserves en voorzieningen bij de jaarrekening worden meegenomen bij de integrale afweging.

Begroting

In de begroting worden de mutaties van de reserves en voorzieningen op programmaniveau toegelicht. Ook wordt inzicht gegeven in de stand van de reserves en voorzieningen en het verwachte meerjarig verloop daarvan. In de verschillende 'paragrafen' van de begroting wordt relevante informatie gegeven met betrekking tot reserves en voorziening.

Als integraal onderdeel van de begroting worden de mutaties van reserves en voorzieningen door de raad geautoriseerd.

Bestuursrapportage

Tussentijds worden afwijkingen ten opzichte van de begrote mutaties van de reserves en voorzieningen via de bestuursrapportage gemeld en door de raad geautoriseerd.

Jaarrekening

Bij het opstellen van de jaarrekening vindt de jaarlijkse actualisatie plaats van de beschikbare reserves en voorzieningen. Daarbij worden de noodzaak en de omvang beoordeeld in relatie tot het bestedingsdoel. Eventuele structurele effecten op de reserves en voorzieningen kunnen vervolgens worden verwerkt in de perspectiefnota en – daarop volgend – de begroting.

In de jaarrekening worden de reserves en voorzieningen op basis van de gerealiseerde stortingen en onttrekkingen in het verslagjaar toegelicht. In de verschillende paragrafen van de jaarrekening wordt relevante informatie gegeven met betrekking tot reserves en voorzieningen.

De mutaties van reserves en voorzieningen zijn integraal onderdeel van de jaarlijkse controle door de accountant.

8. Voorstel wijzigingen reserves en voorziening

Voorgestelde wijzigingen

In bijlage 9.2 is een toelichting van alle bestaande reserves en voorzieningen opgenomen. Deze actualisatie heeft geleid tot het advies om enkele reserves op te heffen. Deze reserves zijn al volledig ingezet voor het bestemde doel, maar zijn formeel nog niet opgeheven.

Wij stellen voor om de volgende reserves op te heffen:

Reserve	Restantsaldo
Bestemmingsreserve Sociaal domein	€ 0
Bestemmingsreserve onafhankelijke cliëntondersteuning	€ 0
Bestemmingsreserve binnenstadsplan	€ 0
Totaal	**€ 0**

Voor de overige reserves en voorzieningen adviseren wij om deze te handhaven.

Effect op Vrij besteedbare reserve:

Als gevolg van het beleid in deze nota moet de Algemene bufferreserve tot het gewenste niveau worden aangevuld.[11] Dit betekent dat de middelen in de Vrij besteedbare reserve voor zover nodig overgeheveld worden naar de Algemene bufferreserve. Deze overboeking is verwerkt in de programmabegroting 2024.

[11] *Dit is ook al verwerkt in het Financieel Actieplan 2023.*

9. Bijlagen

9.1. Bijlage overzicht actuele reserves en voorzieningen

Reserves	stand per 1-1-2023
Algemene reserves	
Algemene bufferreserve	19.826.030
Vrij besteedbare reserve	8.015.028
	27.841.058
Bestemmingsreserves	
Budgetoverheveling	2.366.900
Nat Industrieterrein (PPS)	11.519
Sociaal domein	-
Schouwburg Ogterop	150.000
Ondernemersfonds	19.000
Onafhankelijke cliëntondersteuning	-
Binnenstadsplan	-
Omgevingswet	346.101
Corona	303.947
	3.197.467
Totaal Reserves	**31.038.525**

Voorzieningen	Stand per 1-1-2023
Voorziening verplichtingen/verliezen/risico's	
Pensioen- en wachtgeldverplichtingen	3.912.679
verlofsparen	45.938
Grondexploitaties*	11.265.178
Dubieuze debiteuren*	323.770
	15.547.565
Voorziening beklemde middelen van derden	
Afvalstoffenheffing	356.594
Riolering	2.302.704
	2.659.298

** Deze voorzieningen worden conform regelgeving in de jaarrekening gepresenteerd als negatieve correctie op balanswaardering van de grondexploitaties / vorderingen (activa-zijde van de balans) en wijken daarmee af van de overige voorzieningen.*

9.2. Bijlage toelichting reserves en voorzieningen

Algemene reserves

Algemene bufferreserve	
Type	Algemene reserve
Doel	Deze reserve wordt als buffer aangehouden om risico's op te kunnen vangen. De benodigde omvang van deze reserve wordt ieder jaar bepaald op basis van de actuele risico-inschatting en het benodigde weerstandsvermogen volgens de Nota risicobeheersing en Weerstandsmogen.
Stand per 1-1-2023	€ 19.826.030
Minimale omvang	Op basis van de actuele risico-inschatting en het benodigde weerstandsvermogen.
Maximale omvang	Op basis van de actuele risico-inschatting en het benodigde weerstandsvermogen.
Toevoegingen	Bij een hogere uitkomst van de risico-inschatting kan een aanvulling van deze reserve nodig zijn. Een positief saldo in de jaarrekening wordt toegevoegd aan deze reserve totdat het gewenste niveau is bereikt. Het meerdere wordt vervolgens toegevoegd aan de Vrij besteedbare reserve. Deze lijn geldt ook voor vrijvallende middelen door het afromen en/of opheffen van bestemmingsreserves.
Onttrekkingen	Bij het zich voordoen van een financieel nadeel als gevolg van een risico kan een onttrekking uit deze reserve nodig zijn. Bij een lagere uitkomst van de risico-inschatting kan de omvang van de reserve afgeroomd worden ten gunste van de Vrij besteedbare reserve. Een negatief saldo in de jaarrekening wordt eerst verrekend met de Vrij besteedbare reserve. Als de Vrij besteedbare reserve niet toereikend is, wordt het meerdere uit de Algemene bufferreserve onttrokken.
Einddatum	-
Besluitvorming raad	Financieel actieplan 2023

Vrij besteedbare reserve	
Type	Algemene reserve
Doel	Deze reserve is vrij besteedbaar. De middelen in deze reserve zijn niet geoormerkt voor een specifiek doel of risico.
Stand per 1-1-2023	€ 8.015.028
Minimale omvang	Er is geen absolute ondergrens vastgesteld. Deze reserve is wel onderdeel van de afspraken over solvabiliteit en

	weerstandsvermogen.
Maximale omvang	-
Toevoegingen	Een positief saldo in de jaarrekening wordt eerst toegevoegd aan de Algemene bufferreserve totdat de benodigde buffer is bereikt. Het meerdere wordt vervolgens toegevoegd aan de Vrij besteedbare reserve. Deze lijn geldt ook voor vrijvallende middelen door het afromen en/of opheffen van bestemmingsreserves.
Onttrekkingen	Een negatief saldo in de jaarrekening wordt eerst verrekend met deze reserve. Indien deze reserve niet toereikend is, wordt het meerdere uit de Algemene bufferreserve onttrokken.
Einddatum	-
Besluitvorming raad	Financieel actieplan 2023
Advies	**Op basis van voorliggend beleid is het saldo van deze reserve bij de programmabegroting 2024 overgeheveld naar de Algemene bufferreserve**

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn alleen te besteden aan het doel waarvoor de bestemming is ingesteld.

Bestemmingsreserve budgetoverheveling	
Type	Bestemmingsreserve
Doel	Het rechtmatig aanwenden van incidentele uitgaven waarvan de werkzaamheden niet in het lopende boekjaar worden afgerond, maar in het volgende jaar. De voorwaarden voor budgetoverheveling zijn uitgewerkt in de Financiële verordening 2023.
Stand per 1-1-2023	€ 2.366.900
Minimale omvang	-
Maximale omvang	-
Toevoegingen	De over te hevelen budgetten worden bij resultaatbestemming van de jaarrekening toegevoegd aan deze reserve.
Onttrekkingen	De overgehevelde budgetten worden door middel van een begrotingswijziging in nieuwe jaar weer beschikbaar gesteld voor uitvoering.
Einddatum	-
Besluitvorming raad	Was al onderdeel van nota reserves en voorzieningen 2013

Bestemmingsreserve Nat industrieterrein	
Type	Bestemmingsreserve
Doel	Reserve is onderdeel van de samenwerkingsovereenkomst van de PPS. Promotie en acquisitie van het Nat industrieterrein.
Stand per 1-1-2023	€ 11.519
Minimale omvang	-
Maximale omvang	-
Toevoegingen	De reserve is bij oprichting van de PPS gevoed.
Onttrekkingen	Mogelijk voor kosten promotie en acquisitie bouwkavels.
Einddatum	Uiterlijk bij opheffing PPS.
Besluitvorming raad	Was al onderdeel van nota reserves en voorzieningen 2013

Bestemmingsreserve Sociaal domein	
Type	Bestemmingsreserve
Doel	Beschikbaar hebben van middelen om eventuele overschrijdingen voor de nieuwe taken binnen het Sociaal domein op te vangen.
Stand per 1-1-2023	€ 0
Minimale omvang	-
Maximale omvang	-
Toevoegingen	Gevormd met een dotatie uit het aanvangsbudget en diverse onbenutte deelbudgetten van de integratie-uitkering Sociaal domein.
Onttrekkingen	De laatste onttrekking uit deze reserve heeft plaatsgevonden in 2020. Sindsdien is het saldo €0.
Einddatum	-
Besluitvorming raad	Gevormd bij aanvang van de decentralisaties van het Sociaal domein met ingang van 2015.
Advies	**Opheffen. Transitie-fase is voorbij, de reserve is volledig ingezet. Geen restantsaldo.**

Bestemmingsreserve Schouwburg Ogterop	
Type	Bestemmingsreserve
Doel	Deze reserve is ter dekking van (toekomstige) theater gerelateerde uitgaven.
Stand per 1-1-2023	€ 150.000
Minimale omvang	-
Maximale omvang	€ 150.000
Toevoegingen	Gevormd in 2016.
Onttrekkingen	Tot op heden nog geen onttrekking plaatsgevonden.
Einddatum	-
Besluitvorming raad	Begroting 2016

Bestemmingsreserve ondernemersfonds	
Type	Bestemmingsreserve
Doel	Het beschikbaar hebben van middelen voor versterking van het georganiseerde bedrijfsleven.
Stand per 1-1-2023	€ 19.000
Minimale omvang	-
Maximale omvang	-
Toevoegingen	De jaarlijkse extra opbrengst van de OZB voor niet-woningen wordt toegevoegd aan deze reserve.
Onttrekkingen	De subsidieverlening aan de Stichting Ondernemersfonds Meppel wordt onttrokken aan deze reserve.
Einddatum	-
Besluitvorming raad	Was al onderdeel van nota reserves en voorzieningen 2013

Bestemmingsreserve onafhankelijke cliëntondersteuning	
Type	Bestemmingsreserve
Doel	Deze reserve is in 2019 ingesteld om de middelen die via de septembercirculaire 2018 werden ontvangen in te zetten voor dit onderwerp.
Stand per 1-1-2023	€ 0
Minimale omvang	-
Maximale omvang	-
Toevoegingen	Gevormd in 2019.
Onttrekkingen	De reserve is inmiddels volledig ingezet voor het doel.
Einddatum	-
Besluitvorming raad	20 juni 2019
Advies	**Opheffen. De reserve is volledig ingezet voor het doel. Geen restantsaldo.**

Bestemmingsreserve binnenstadsplan	
Type	Bestemmingsreserve
Doel	Dekking van de kosten van de gemeentelijke uitgaven voor het binnenstadsplan
Stand per 1-1-2023	€ 0
Minimale omvang	-
Maximale omvang	-
Toevoegingen	De reserve is gevoed bij de resultaatbestemming van jaarrekening 2019 en 2021.
Onttrekkingen	De reserve is inmiddels volledig ingezet voor het doel.
Einddatum	-
Besluitvorming raad	Ingesteld bij resultaatbestemming jaarrekening 2019
Advies	**Opheffen. De reserve is volledig ingezet voor het doel. Geen restantsaldo.**

Bestemmingsreserve omgevingswet	
Type	Bestemmingsreserve
Doel	Dekking van de kosten die samenhangen met de invoering van de omgevingswet.
Stand per 1-1-2023	€ 346.101
Minimale omvang	-
Maximale omvang	-
Toevoegingen	Gevormd bij de resultaatbestemming van jaarrekening 2019.
Onttrekkingen	Dekking kosten die samenhangen met de invoering van de omgevingswet.
Einddatum	-
Besluitvorming raad	Jaarstukken 2019

Bestemmingsreserve corona	
Type	Bestemmingsreserve
Doel	Het beschikbaar houden van de resterende middelen uit de corona compensatiepakketten voor uitgaven gerelateerd aan corona in latere jaren.
Stand per 1-1-2023	€ 303.947
Minimale omvang	-
Maximale omvang	-
Toevoegingen	Gevormd bij de resultaatbestemming van de jaarrekening 2020 en 2021.
Onttrekkingen	Diverse corona gerelateerde uitgaven
Einddatum	-
Besluitvorming raad	Jaarstukken 2020 Jaarstukken 2021

Voorzieningen voor toekomstige verplichtingen / verliezen / risico's

Deze voorzieningen zijn bedoeld voor het opvangen van toekomstige verplichtingen, verliezen of risico's.

Voorziening pensioen- en wachtgeldverplichtingen	
Type	Voorziening voor toekomstige verplichtingen / verliezen / risico's
Doel	Het dekken van de toekomstige uitkeringsverplichtingen aan (voormalige) personeel en bestuur.
Stand per 1-1-2023	€ 3.912.679
Toevoegingen	Op basis van (actuariële) berekeningen wordt jaarlijks bij de jaarrekening beoordeeld of de omvang van de voorziening in overeenstemming is met de toekomstige pensioen- en wachtgeld verplichtingen.
Onttrekkingen	Jaarlijks worden de werkelijke uitkeringen van pensioen en wachtgelden onttrokken aan deze voorziening.
Einddatum	-
Raad	Was al onderdeel van nota reserves en voorzieningen 2013

Voorziening verlofsparen	
Type	Voorziening voor toekomstige verplichtingen / verliezen / risico's
Doel	Het dekken van de toekomstige verplichtingen vanwege verlofsparen door personeel. Medewerkers kunnen sinds 2022 bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijk vitaliteitsbeeld. Op grond van het BBV moet voor deze verplichting een voorziening worden gevormd.
Stand per 1-1-2023	€ 45.938
Toevoegingen	Op basis van jaarlijkse herrekening van de verplichting.
Onttrekkingen	Bij de inzet van opgespaarde verlofuren door personeel.
Einddatum	-
Besluitvorming raad	Jaarrekening 2022

Voorziening grondexploitaties	
Type	Voorziening voor toekomstige verplichtingen / verliezen / risico's
Doel	Het afdekken van te verwachten toekomstige verliezen op grondexploitaties. Voor grondexploitaties met een geraamd negatief eindresultaat moet een voorziening worden gevormd ter grootte van de netto contante waarde van het tekort. Deze voorziening wordt conform regelgeving gepresenteerd als negatieve correctie op balanswaardering van de grondexploitaties (activa-zijde van de balans) en wijkt daarmee af van de overige voorzieningen.
Stand per 1-1-2023	€ 11.265.178
Minimale omvang	-
Maximale omvang	-
Toevoegingen	De benodigde omvang van de voorziening wordt jaarlijks bij de jaarrekening berekend op basis van de actuele exploitatieopzetten. Dit kan leiden tot een verhoging of een verlaging van de voorziening.
Onttrekkingen	De jaarlijkse actualisatie kan leiden tot een verhoging of een verlaging van de voorziening. Bij het afronding van een grondexploitatie wordt de opgebouwde verliesvoorziening ingezet ter dekking van het ontstane verlies.
Einddatum	-
Besluitvorming raad	Was al onderdeel van nota reserves en voorzieningen 2013

Voorziening dubieuze debiteuren	
Type	Voorziening voor toekomstige verplichtingen / verliezen / risico's
Doel	Het afdekken van te verwachten verliezen die ontstaan door oninbaarheid van debiteuren en vorderingen. Deze voorziening wordt conform regelgeving gepresenteerd als negatieve correctie op balanswaardering van de vorderingen (activa-zijde van de balans) en wijkt daarmee af van de overige voorzieningen.
Stand per 1-1-2023	€ 323.770
Minimale omvang	-
Maximale omvang	-
Toevoegingen	Bij de jaarrekening wordt jaarlijks een inschatting gemaakt van de oninbaar van openstaande posten volgens een consistente methodiek. Dit kan leiden tot een verhoging of een verlaging van de voorziening.
Onttrekkingen	Een afboeking van een openstaande vordering als gevolg van oninbaarheid komt ten laste van de voorziening. De jaarlijkse inschatting kan ook leiden tot een verlaging van de voorziening.
Einddatum	-
Besluitvorming raad	Was al onderdeel van nota reserves en voorzieningen 2013

Voorzieningen beklemde middelen van derden

In deze voorzieningen zijn de middelen opgenomen die van derden zijn verkregen en die specifiek besteed moeten worden.

Voorziening afvalstoffenheffing	
Type	Voorziening beklemde middelen van derden
Doel	Egalisatie van mee- en tegenvallers in kosten/opbrengsten van afvalstoffen om zo grote fluctuaties in de heffing te voorkomen. Middelen uit deze voorziening kunnen niet overgeheveld worden naar de algemene middelen.
Stand per 1-1-2023	€ 356.594
Minimale omvang	-
Maximale omvang	-
Toevoegingen	Een positief resultaat op de exploitatie van afvalstoffen wordt toegevoegd aan deze voorziening.
Onttrekkingen	Een nadelig resultaat op de exploitatie van afvalstoffen wordt onttrokken aan deze voorziening.
Einddatum	-
Besluitvorming raad	Was al onderdeel van nota reserves en voorzieningen 2013

Voorziening riolering	
Type	Voorziening beklemde middelen van derden
Doel	Egalisatie van mee- en tegenvallers in kosten/opbrengsten van riolering. Hierdoor kunnen grote fluctuaties in de heffing zo veel mogelijk worden voorkomen. Middelen uit deze voorziening kunnen niet overgeheveld worden naar de algemene middelen.
Stand per 1-1-2023	€ 2.302.704
Minimale omvang	-
Maximale omvang	-
Toevoegingen	Een positief resultaat op de exploitatie van riolering wordt toegevoegd aan deze voorziening.
Onttrekkingen	Een negatief resultaat op de exploitatie van riolering wordt onttrokken aan deze voorziening.
Einddatum	-
Besluitvorming raad	Was al onderdeel van nota reserves en voorzieningen 2013